

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnstvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „
četrt „ 5 „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnštvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, L., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 143.

V Ljubljani, v sredo 25. junija 1902.

Letnik XXX.

Propad Belokrajine in belokranjska železnica.

I.

Slavni dež. zbor vojvodine Kranjske, kateri je baš te dni pričel svoje zborovanje, bode pač nekako moralno primoran resno baviti se z vprašanjem, od čegar ugodne rešitve je odvisna usoda propadajoče Belokrajine, kajti jasno mora biti slehernemu razsodnemu opazovalcu, da se lepi slovenski svet onstran Gorjancev z viharno hitrostjo pogreza v brezno narodnega in gospodarskega pogina! To žalibog niso prazne govornice, tužna istina se dá dokazati po neovrtnih statističnih podatkih. Oglejmo si na primer rezultate ljudskega popisa in videli bomo, da se je našelo pri ljudskem štetju l. 1880 v črnomaljskem okrajnem glavarstvu še okroglo 30.000 duš, l. 1890 padlo je to število na 28.000 duš in l. 1900 se je znižalo na okroglo 26.000 duš. Tekom 20 let tedaj se je prebivalstvo tega nesrečnega okraja, mesto da bi se potom naravnega prirastka bilo pomnožilo, celo skrcilo za 13,4%!

In ista pretresujoča prikazen javlja se v davčni zmoglosti belokranjskega davkoplačevalca. Vzemimo, kako se je obnesel državni ali cesarski davek na Belokranjskem v petletni dobi od 1895—1899! Takoj priznavamo, da račun naš ne more biti povsem točen, ker je tekom te dobe vršila se preosnova direktnih davkov ter se je z zakonom z dne 25. okt. 1896, držav. zak. št. 220 uvedel osebni davek. Ali navzlic temu, da vsled načelne spremembe naše davčne sisteme ni moč, biti skozi natančen in primerjanju posameznega ditičala, drž. vendar končna številka. Omeniti nam je pred vsem, da se naša kalkulacija naslanja na izkaze ljubljanske finančne direkcije o dejanskih davčnih prejemkih, objavljene vsako leto v letnem poročilu dež. odbora. In kaj vidimo tu? Ves cesarski davek na Kranjskem uplačan je bil leta 1895 s skupno svoto 1.645.265 gld. Ker je dežela revna ter živi večinoma od poljedelstva, se ta znesek do l. 1899 ni mogel izdatno zvišati. L. 1899 se je namreč dvignil cesarski davek na 1.708.618 gold., torej znaša proti letu 1895 prirastek 63.353 gld. ali v kronski veljavi 126.706 K. Ali zaman iščeš temu razmerne prirastka v davkarijah črnomaljskega okr. glavarstva! Primera dotičnih izkazov marveč obelodani, da je davčni urad v Metliki l. 1895 še bil nabral cesarskega davka 54.343 K, l. 1899 pa se je svota že skrcila na 40.038 K. V črnomaljski davkariji so izkazali l. 1895 še 72.432 K cesarske davčne pristojbine, do l. 1899 pa so padli pa 53.720 K. Tedaj kljub energičnemu navijanju razupitega davčnega vijaka, kljub vsem mnogim krčevitim naporom premarljivih davčnih organov z manjšal se je tekom borih petlet končni znesek držav. davka v metliškem davčnem okraju za celih 13.305 K, v črnomaljskem celo za 1.712 K. Žalostna a neovrtna istina! Po vsem kulturnem cvetu raste prebivalstvo ter množi se državni davčni dohodek, v obupani Belokrajini pa se je manjšalo prebivalstvo za okroglo 4000 duš (= 13,4%) in cesarski davčni prinos padel je za 31.017 K (= 23,4%)!

Kaj poreče v oči gled tako presunljivim

številkam naša vlada, katera vendar nikoli ne bi smela pozabiti zlatega pravoreka: »Gouverner c'est prévoir«? In kaj poreko o njih naši poslanci in zastopniki, poklicani branitelji narodnega napredka in narodnega blagostanja?!

Nimamo sicer na razpolago natančnih statističnih podatkov o belokranjskem propadanju tekom zadnjih dveh let, vendar nam ne bode ugovarjal noben resni presojevalec ondodnih razmer, ako naravnost trdimo, da se isto i nadalje vrši v rapidni progresiji. Le en vzgled hočemo navajati v tem oziru! Slučajno se je mudil pisec teh člankov v Metliki baš na dan letošnjega vojaškega nabora. Sreča ga na metliškem velikem trgu župan njegove domače občine, broječe nad 800 duš, ter se mu odreže na njegovo vprašanje, koliko fantov je pripeljal na nabor, z znameniti besedami: »Več so vai v Ameriki, samo štiri jih pripeljem!« Iz dvesto kmečkih hiš le 4 novake, ta številka govori jasneje nege cela dolga znanstvena razprava! Pri tem smo žalibog v Belokrajini: kar je mladih, podjetnih, za delo sposobnih ljudi, to zbeži vse onstran svetovnega morja, v domovini ostajajo le še ženske, starci in otroci, in peščica posestnikov, katera še vztraja na rodni zemlji, niti več v stanu ni, v očigled splošnemu pomankanju delavnih sil dobro obdelovati svojih zemljišč. V takih okoliščinah bi skoraj zagrešili na prvi pogled paradoksn izrek, da se bode kmalu dalo s precejšnjo sigurnostjo izračunati, v kolikih letih bode zadnji belokranjski posestnik zapustil svoj dom ter v kolikih letih bode davkarija zadnjo krono mogla poiskati pri belokranjskem davkoplačevalcu!

In zakaj zapušča telesno krepki, duševno sveži belokranjski rod kar trumoma svoje domače ozemlje, čegar prirodno darovitost najboljši poznavalec naše dežele, stari kronik Valvazor tako živo popisuje v svojem dražestno-naivnem jeziku? Zakaj zbeži iz rodne zemlje ljudstvo belokranjsko, čegar predniki so skozi stoletja jo branili s čudovitim junaštvom in neupognjeno vztrajnostjo proti navalom divjega Turčina? Gotovo ne iz lahkomišelnega poželenja, dom zamenjati s tujino, temveč ker ga primoraka temu obupnemu koraku hladni preudarek, da v sedanjih razmerah navzlic vsej svoji marljivosti in skromnosti se več obdržati ne more na podedovanem svojem imetju. Beseda je ostra, a nikakor ni pretirana: država gleda mirno in apatično, kako gine Belokrajina. I dandanes še! Ni še petnajst let tega, odkar je priprost človek belokranjski nam v brk povedal, da spozná Belokranjec svojo združenost z avstrijsko državo zgolj po — avstrijskem eksekutorju. Res je sicer — in nehvaležno bi bilo, to zanikati —, da se je v zadnjih letih od vladne strani nekaj storilo za belokranjska okraja glede preosnove vinogradov ter deloma vsaj glede oskrbovanja s pitno vodo, toda glavni vzrok belokranjskega siromaštva, nepopisna zanemarjenost ondodnih občilnih sredstev, ostal je nedotaknen in brez dotične korenite poprave ni spasa za hirajoče belokranjsko gospodarstvo. Stopaj danes po Belokrajini ter poizveduj pri vseh prebivalcih, — posvetnjak in duhovnik, kmet in meščan ali uradnik, vsi brez izjeme bodo vskliknili: »Železnico

nam preskrbite, sicer smo izgubljeni!«

Dolg je ta uvod, a potreben ob jednem. Obširnost njegova kviri sicer pravilnost stilističnega ustroja, toda stoprav ž njo zadobili smo istinito podstavo svojemu daljnemu umovanju. Radi tega bomo skušali, v tembolj koncizni obliki govoriti o glavnem svojem predmetu, o železniški zvezi belokranjski. Ne bomo se spuščali v zgodovino križvega pota, po kojem se muči in tira uboga ta železnica uže skoraj 40 let, prezrli bomo dolgo vrsto parlamentarnih govorov, peticij in resolucij, s katerimi se je navzlic najboljšim intencijam vendar le z nova dokazalo, da s takimi govorjenimi ali pisanimi izjavami se običajno niti en meter železniške črte ne zgradi, ter pričeli bomo svojo razpravo takoj z jednoglasnim deželnozborskim sklepom z dne 16. febr. 1895. Takrat namreč, v svoji XVI. seji sklenil je deželni zbor po predlogu tedanjega poslanca Sukljeta ter na priporočitev železniškega odseka (poročevalec dr. Tavčar) kakor sledi:

»Deželni zbor izreka, da je v prvi vrsti železi, da se belokranjske železnice gradé normalnotirne, da jih je pa vzlic temu tudi najuspešneje podpirati, če se gradé ozkotirno; zategadelj se deželnemu odboru naroča:

- a) da naj temeljito prouči obliko in velikost prispevka, s katerim bo deželi udeležiti se pri dobavi stavbine glavnice belokranjskih železnic;
- b) da naj stopi v dogovor z visoko vlado, z vodstvom dolenjskih železnic in z udeleženci v to svrhu, da se omogoči gradba belokranjskih železnic ter zagotovi potrebna stavbina glavница;
- c) da naj o uspehih svojega pogajanja poročava v bodočem zasedanju ter naj glede deželnega prispevka za belokranjske železnice tačas stavi konkretne predloge.

Jasna naročila, jasni sklepi, — ali danes, po preteku več nego sedmih let, kaj se je rodilo iz njih, kak dejanski sad smo dočakali?

O tem ter o sedanjem položaju vitalnega tega vprašanja v drugem članku.

Na Kamnu, 21. jun. 1902.

Fr. Suklje.

Zavarovanje za starost.

I.

Med mnogimi socialnimi vprašanji je dandanes mej revnejšimi slogi prebivalstva brez dvoma najvažnejše vprašanje glede zavarovanja za starost in onemoglost. Vse družabno in gospodarsko življenje išče novih oblik, novih dohodkov za rastoče potrebe. In gotovo je ena najvažnejših potreb, da si človek za starost in onemoglost zagotovi primerno preskrbo.

Uradniki in njihove vdove dobivajo od države primerne pokojnine. Tudi zasebni uradniki se s svojimi delodajalci večinoma že pogode za pokojnino ali pa za starost zavarujejo pri zavarovalnicah.

Le nižji stanovi, kmetijski, obrtniški in delavski, ki tvorijo ogromno večino prebivalstva, ti so na stara leta večkrat »brez

strehe in vehe«. Posamezne občine imajo dolžnost, da skrbijo za svoje onemogle občane. To je na eni strani hudo breme občine, na drugi strani pa je za reveže vsak kos kruha iz milosti ogrenjen s pelinom. Na kmetih je sicer stara navada, da si stariši od »mladih« izgovarjajo »kot« ali užitarino. Saj vemo, kako se to godi in kako se užitarina izplačuje.

Kmečka posestva so itak izvečine zadolžena. Ako sin ali zet prevzame posestvo, nakoplje si novih dolgov z neprimerno visokimi dotami, ki jih mora izplačati bratom in sestram ozir. svakom.

In užitarina ni najmanjše breme, katero prevzame mladi gospodar.

Užitarina je na Kranjskem jako različna. Najnižje užitarine na Kranjskem so v sodnih okrajih Litija, Senožeče, Kamnik in Lož ter znašajo 15 do 120 gld. na leto. V sodnih okrajih Il. Bistrica, Postojna, Kočevje in Vipava pa znaša užitarina že do 600 gld. na leto. V idrijskem okraju je bilo v desetih letih izročenih posestev v vrednosti 310.392 gld., pravice užitarjev, oziroma užitaraka bremena pa so bila cenjena na 47.112 gld., torej približno sedmi del vrednosti posestev.

Skušnje nas uče, da so užitarine, ki si jih stariši izgovarjajo pri izročitvi svojih posestev, v resnici velikanke. Prevzemniki morejo le toliko časa izhajati, dokler stariši ž njimi žive v skupnem domačem gospodarstvu ter jim pomagajo pri delu. Ako pa preužitarji iztirjajo zaostalo užitarino v gotovem denarju, potem je kmetija na robu propada.

Ta obremenitev kmečkih posestev traja po 10, 15 in tudi več let ter tudi zmanjšuje kredit mladega gospodarja, ako mora iskati posojila.

Torej, kako naj se pomaga kmečkim posestnikom, da si vsaj v tem oziru olajšajo svoja bremena? So, ki pravijo: Občine, dežela in država naj skrbijo za stare in onemogle ljudi nižjih stanov. Ako država skrbi za svoje uradnike, uradniške vdove in sirote, naj skrbi še za razne delavske stanove!

To je lahko rečeno, a težko storjeno. Da občine ne morejo prevzeti in prenašati vseh teh bremen, to je jasno ko beli dan. Bilo bi tudi krivično. Koliko je oseb, ki od svoje mladosti do poznih let žive drugod, delajo drugim in jim množe imetje. Torej je naravno, da dotične občine skrbijo za onemogle ljudi. To določa tudi novi domovinski zakon.

In dežela! Naša kranjska dežela je s troški za dobrodelne namene, kulturne in in šolske potrebe že tako obremenjena, da si morajo deželni očetje ubijati glave, kje naj dobe pokritja za rastoče redne potrebščine. Priklade zvišati? S tem bi le pomnožili število beračev in pa izseljencev v Ameriko. In država? No, treba je poslušati le gospoda finančnega ministra, kako tarna in toži, ako mu poslanci tu ali tam hočejo odščipniti nekaj stotisočakov. Saj je znano, da vlada ni hotela zgubiti dveh milijonov kron pri mitnicah, dokler ni dobila novih dohodkov od voznih listkov.

S tem pa ni še rečeno in dokazano, da bi država ne bila dolžna skrbeti tudi za stare in onemogle državljane iz delavskih stanov. Vsak, tudi najnižji državni uslužbenec ima dandanes vsaj nekaj pokojnine za starost. Mi jim tega gotovo ne zavidamo. Ali, ljudje božji, pomislite, da tudi delavski stanovi posredno in neposredno služijo dr-

plačujejo namreč davek v krvi in de-
lu. Torej je moralna dolžnost države, da
skrbi tudi za te sloje prebivalstva, kolikor
more in je nujno potrebno. Da bi država
zidala in vzdrževala vsepovsod bolnišnice,
sirotišnice ali celo pritaneje, tega pač ne
moremo zahtevati, ker kar z eno roko da,
to z drugo vzame. Pač pa more in mora
država urediti, podpirati in pospeševati za-
varovanje za starost in onemoglost delavskega prebi-
valstva.

Danes ne poznamo drugega sredstva,
da se onemoglim delavcem kmečkemu, roko-
deleškega, obrtniškega in delavsk. stanu zago-
tovi na stara leta primerna preskrbnina, nego
je zavarovanje. V hranilnico ne more vsa-
kdo nositi, pač pa more vsakdo, ako je var-
čen, v svoji mladosti na teden, na mesec,
na leto nekaj odtrgati od svojega zaslužka,
prihraniti za svojo starost ali onemoglost.
V to pa je treba zakonito vreden in zago-
tovljenih zavarovalnic.

Ako bi n. pr. posestnik, ko prevzame
poseststvo, vsako leto v ta namen v zavaroval-
nico vplačal malo svoto ali pa enkrat za
vselej vložil večjo svotico, preskrbel bi se
za starost in ne trebalo bi mu na starost
živeti od milosti svojega naslednika. Ali ako
bi mlad delavec skozi 20 ali 30 let vsak
teden recimo le 10 krajcarjev vplačal v tako
zavarovalnico, bil bi »svoj gospod« na starost.
In sedaj gre vse za tobakov dim, vin-
sko kapljo, jedmenov sok in pisane angleške
hlače.

Že čujemo ugovore: Saj ni takih zava-
rovalnic in katere so, te so predrage, te so
za višjo gospodo! Da, tako je! Torej zava-
rovalnic je treba, in sicer takih, katerim mo-
remo brez skrbi zaupati svoje trdo prislu-
žene, od ust pritrpane zaslužke. In take bi
bile deželne ali pa državne.

Zadnja leta se je ta misel sprožila že v
državnem zboru in v deželnih zborskih na
Dol. in Gor. Avstrijskem, na Moravskem,
Koroškem, Tirolskem in Češkem. V držav-
nem zboru se je letos socialno-politični od-
sek v dolgih sejah posvetoval o tem vpra-
šanju. Vsi se bili edini, vlada in poslanci,
da so nujno potrebne take zavarovalnice.
Ko pa so prišli do vprašanja, kdo naj pla-
čuje, tedaj je imel vsakdo svoje mnenje.
Vlada pravi: jaz ne morem, ker nimam in
ima država premnogo izdatkov, a malo no-
vih virov dohodkov. No, ta izgovor ne ve-
lja. Ko bi država samo bolje pometala po
raznih pisarnah in blagajnah, najde v sme-
teh toliko, da more izdatno podpirati zava-
rovanje za starost in onemoglost. Ko bi dr-
žava vsaj tisto dala v ta namen, kar brez
potrebe izmeče časnikarskim komarjem in
brencljem, raznim postavačem in prežačem
pri raznih podjetjih in zavodih, ne trebalo
bi nobenega novega davka. Treba je grabelj
in vil.

Drugi v odseku so tarnali, da deloda-
javci ne morejo več dihati in naj si delavci
ter uslužbenci pomagajo sami. Tretji zopet
hočejo vse breme za starostno zavarovanje
zvrniti na delodajavce. Ker bomo še o
tem pozneje govorili, rečemo danes le to-
liko, da morajo v namen, o katerem so vsi
edini, sodelovati vsi trije faktorji: država,
delodajavec in delavec. Preporno vprašanje
je danes le to: kako naj si ti trije faktorji
razdele breme, kakor je prav in pravično.
Ž.

Odpoved trgovinskih pogodb.

Dunajski listi so včeraj javili vest, da
se je odločila avstrijska vlada dejanski iz-
rabiti pravico, ki jo ima v zadevi mejna-
rodnih pogodb, ter z 31. decembrom letoš-
njega leta odpovedati trgovinske pogodbe.
Do tega sklepa je prišlo v predzadnjem mi-
nistarskem svetu, ki se je vršil pred ka-
kimi desetimi dnevi. Ogrska vlada je bila
obveščena o tem sklepu bržkone šele mi-
nulo sredo, ker sicer bi si ne mogli tolma-
čiti izjave ministrskega predsednika v tor-
kovi seji, da se bodo pogodbe, izvzemši ita-
lijansko vinsko klavzulo, obnovile brez od-
povedi. Szell torej tedaj vsaj uradno ni bil
poučen o sklepu avstrijske vlade. Kaj sedaj
ukrenejo naši onostranski zavezniki, kajpada
še ni znano, ker iz Budimpešte še ni došel
noben odgovor in se tudi vladno časopisje
še ne peča s tem vprašanjem, trdi se pa
nasprotno, da bo ta sklep avstrijske vlade,

o kateri je Koerber že tudi obvestil vla-
darja, izdatno pospešil nagodbena pogajanja
mejnash in ogrsko vlado, ker mora biti v
slučaju, da pritrdijo sklepu tudi Ogrji, re-
šena cela zadeva do konca tekočega leta.

Glede odpovedi same velja za vladi
naše monarhije mej drugim sledeča določba:
Vsaka izmed obeh vlad mora sklep glede
odpovedi trgovinskih pogodb vsaj šest me-
secev pred potekom pogodbenih dobi na-
znaniti drugi vladi. Če se pa v tej dobi ne
doseže sporazumljenja mej obema vladama,
mora zunanji minister odpovedati nagodbo,
če tudi to zahteva samo en del. — Ker je
torej naša vlada sklenila odpoved in Mažare
obvestila o njem pred koncem junija, se
morajo odpovedati vse one pogodbe, ki jih
želi imeti odpovedane naša vlada, če temu
pritrdijo Mažari ali ne.

Kajpada bi bili imeli poslednji večjo
korist, če bi avstrijska vlada ne bila storila
tega sklepa. Pogodba z Nemčijo bi bila
molče podaljšana do 1904 in Ogrji bi bili
lahko zavlekli razpravo o car. tarifu. Koer-
ber je torej temeljito prekrizal račun Szellu,
ki pride na Dunaj še ta teden, bržkone v
soboto, in najde ondi popolno premenjen
položaj.

Baron Rokitsanski pogorel.

V Školjemdvoru na Koroškem se je
vršil v nedeljo shod koroških »bauernbünd-
lerjeva«, na katerem je govoril član nemške
ljudske stranke poslanec dr. Lemisch. Na
tem shodu so navzoči kmetje temeljito
obračunali z dosedanjim voditeljem baronom
Rokitsanskim ter mu dali razumeti, naj se
več ne briga za koroške kmete. Na Koroškem
je ta baron že nemogoč. Seveda so se kmetje
takoji vpregli v drug »rešilni« jarem. Zapri-
segli so zvestobo voditelju koroške nemško-
nacionalne stranke Lemischu, ki jih je takoj
odvezal od pregrehe, da so se mu svoje-
dobno izneverili. Prišli so kajpada z dežja
pod kap.

Stranskega predlog za razširjenje volilne pravice.

V moravskem deželnem zboru je po-
slanec dr. Stransky včeraj vložil nujni
predlog glede premembe volivnega reda za
deželni zbor. V svojem predlogu je zahteval
odsek 18 članov, ki naj sestavi načrt no-
vega volivnega reda na podlagi teh le načel:
Volilna pravica naj se razširi čim največ
mogoče in prizna vsem slojem prebivalstva.
Odpravijo naj se vsi volivni privile-
giji, posebno oni veleposestava, trgo-
vinskih zbornic in virilistov. Stevilo poslancev naj se poraz-
deli mej mestne in kmečke okraje z ozi-
rom na število in narodnost prebi-
valstva, da se pokaže v bodoče prava
slika razmer obeh narodnosti. — Konečno
pa Stranski zahteva, naj se prepove volivna
agitacija v cerkvi. — O tem predlogu se
vrši razprava bržkone že v današnji seji.

Slavnosti v Londonu odpovedane.

Velikanske priprave za slavnost kro-
nanja angleškega kralja Edvarda so bile z
včerajšnjim dnem dovršene na celi črti in
došli so z malo izjemami v London že vsi
zastopniki zunanjih vladarjev in razne ste-
vilne deputacije. Kar se je nanaglomala po
Londonu in po vsej Angliji raznesla vest,
da je kralj Edvard nevarno obolel za vnetjem
črev in da se mora podyreči nevarni ope-
raciji. Slavnost kronanja je bila seveda takoj
odpovedana in odložena za poznejši čas. Zu-
nanji zastopniki sicer včeraj še niso odpo-
tovali iz Londona, ker so hoteli počakati
izida operacije, toda kakor je razvidno že iz
samih uradnih poročil, ne bo bržkone
nihče čakal v Londonu kraljevega ozdrav-
ljenja.

Bolezen kralja Edvarda je namreč skrajno
nevarna in — neozdravljiva ter se pojavlja
več ali manj v celi kraljevi rodbini. Poleg
tega boleha kralj za neko vrsto boleznijo,
ki so jo že tudi preganjali z operacijami, a
je niso mogli pregnati. Zdravniki sicer še
niso izgubili vsega upanja, vendar že samo
ime nevarne bolezni — perityphilitis — jih
napolnjuje s strahom. Operacija se je včeraj
popoldne ob 2. uri srečno izvršila, toda
kralju je odleglo le za hip. Vsakdo je pre-
pričan, da mora biti bolezen silno huda, ker
sicer bi se kralj ne bil dal operirati tik pred
slavnostjo.

Vkljub temu pa ne izostane pogoščenje
londonskih revežev in tudi slavnosti po de-
želi še niso odpovedane.

Nemel v Kini.

Pred nekaj tedni so poročali razni an-
gleški listi, da se na kitajskih tleh zopet
širi upor, kakoršnega so uprizorili bokserji
pred zadnjo vojsko. Revolucija se pa vendar
ne razvija dalje, posebno pa ne tako, kakor
bi si to želeli tovarnarji orožja v Evropi.
Uzroki so različni. Po eni strani zatira vlada
s svojim zdaj že dobro evropsko izvežbanim
vojaštvom upornike, po drugi j m jemlje
pogum beda, ki je zdaj po mnogih pokra-
jinah prav velika, konečno pa tudi upliva-
jo na ljudstvo pokrajinski guvernerji, katerim
ni nič bolj neprijetno nego ustaja, ki jim
nič ne nese, marveč jim odnese lahko celo
glavo. One hujskajoče velevlasti, in to so
Anglija, Japonska in Nemčija, ki bi najraje
kaj sprožile proti — Rusiji, se torej za-
s t o n j prizadevajo, da zanetijo novo ustajo.
Vendar še Nemčiji ni toliko na ustaji, ker
njeno vojaštvo je baš pri kitajski ekspediciji
pokazalo, da je že tako demoralizirano, da
ni več zmoglo krepkega vojnega pojava.
Zaradi tega si je Nemec izmislil novo tak-
tiko tihga zavratnega vojevanja — brez
orožja, kakoršno uprizarja tudi v Evropi med
nenemškimi narodi, katere hoče podjarmiti
in germanizirati. Nemec si je izmislil, da je
najbolje, ako se polasti tujih zemelj brez
prelivanja krvi z zvijačo in drugimi »tihimi
sredstvi«. Tako se polasča naših slovenskih
zemelj z naseljevanjem in nakupovanjem
zemljišča, na Hrvaškem, v Slavoniji in Ga-
liciji deluje že s krutejimi sredstvi, največ
z žganjem, s katerim ukončuje ljudstvo ka-
kor muhe; a na Kitajskem si je izmislil pa
— opij.

Ravnokar so prinesli listi vest, da je
neka prusko-židovska trdka kupila od ki-
tajske vlade za 15 milijonov dolarjev pra-
vico, da sme izključno ona prodajati na vsem
Kitajskem opij. Kaj pomeni ta nakana, ra-
zume le oni, ki ve, kaj je Kitajcu opij in
kaj se s pomočjo opija vse doseže na Ki-
tajskem in se je tudi že doseglo od strani
brezvestnih evropskih špekulantov. Opij je
omamljivo opojno sredstvo, katero stori šlo-
veka pol nezvestnega, t. j. pijanega. V ta-
kem stanju so se kitajskim kmetom pribli-
ževali nemški in angleški špekulantje ter
mu izleparili pogodbe, vsled katerih je iz-
gubil zemljišče ali kar si hodi. Navadno
slepar ni kmetu ničesar dal za zemljišče, a
ga je glasom pogodbe zapodil izpod strehe.
Tem načinom hočejo delovati Nemci zdaj
za prilastitev kitajskih zemelj, na katerih se
hočejo polagoma ugnezditi in preplaviti Ki-
tajsko z nemškim elementom.

Ta korak Nemčije je torej dobro orga-
nizirana zavratna vojna proti Kitajski. In ka-
kor smo slepi nasproti takim nakanam Nem-
cev mi Slovani, tako slepa je bila tudi ki-
tajska vlada, da je sprejela — v svojo ne-
srečo — to nemško ponudbo. Mejem ko se
torej Kitajci izkušajo rešiti ruskega omrežja,
se kar nehote zapletajo v mrežo, ki jo je
spredel nemški pajk.

Iz brzojavk.

Nov češki klub. Mladočeška par-
lamentarna komisija je sklenila, kakor se
poroča iz Prage, predlagati ustanovitev dr-
žavnopravnega kluba vseh čeških poslancev.
— Izključen grof. Mažarski narodni
kasino je izključil poslanca grofa Forgacha,
ker je krivo prisegel, da ni dobil nekega
posojila. — Poljski narodni shod
je sklican na 14. julija. — Pregarjanje
kristijanov v Kini. Iz Pekina do-
haja poročilo, da se v pokrajini Sečwan
vedne bolj širi vstaja bokserjev. V kraju
Čengtu so vstasi porušili cerkev in umorili
10 kristijanov. — Delavsko zava-
rovanje. Prihodnji mejnarodni kongres,
ki se bo pečal s tem vprašanjem, se vrši
l. 1905 na Dunaju.

Odkritje Marnove spominske plošče v Stangi.

Od vsega slovenskega naroda ljublje-
nemu in visoko spoštovanemu slovtveniku
Marnu so postavili njegovi častilci majhen
spomenik, ki je bil na Kres slovensko odkrit.
Plošča iz črnega marmorja z lepim sivim
mramornim okvirjem je vzdana zunaj v
farno cerkev Marnovega rojstnega kraja v
Stangi. Domači župljani so za slavnost svo-

jega slovitega rojaka na povabilo gospoda
župnika in svetnika Mihaela Sajeta prostor
pred cerkvijo ozaljšali z venci in mlaji.

Ob 9. uri je govoril v cerkvi presvetli
knezoškof dr. Anton Bonaventura. Slikal je
premilostni s pravim ljubezenskim ogre-
do svojega bivšega učitelja in prijatelja po-
kojnino življenje kot pravi vzor katoli-
škega dahovnika, omenjal njegovih blestelih
vrlin in vseskozi čistega značaja, narisal nje-
govo iskreno pobožnost in neomejeno sinov-
sko udanost do sv. katoliške cerkve.

Po slovesni sveti maši, katero je daro-
val za pokojnika gospod kanonik - dekan
Sušnik, stopil je taisti zunaj cerkve pred
zbrano občinstvo in mu slikal delovanje
Marnovo na slovtvenem polju — kot učitel-
jel slovensčine: kot pisatelj in kot predsed-
nik »Slovenske Matic«. Povdarjal je po-
sebnost njegovo veliko skrb, da vzbudi v svo-
jih učencih ljubezen do lastnega jezika in
pri nadarjenih učencih ljubezen do slovtve-
nega delovanja. Že kot dijak je začel zbi-
rati tovariše in urejeval dijaški list »Dani-
čica«. Koliko je pa še le kasneje vplival na
zarod mladih književnikov, ni mogoče za-
dostno označiti. Velike so zasluge Marnove
za »Slov. Mat.«, kateri je bil od 1865 odbor-
nik in od 1887 predsednik.

Govornik je omenjal v dokaz velikega
spoštovanja med tovariši profesorji dejstvo,
da se je v imenu zavoda udeležil slovenski
gospod ravnatelj Senekovič, v dokaz zaslug
v »Slovenski Matici« navzočnost njenega
mnogoletnega velevestnega in spretnega taj-
nika gospoda Laha, in deputacijo štirih od-
bornikov, katere je poslala k slavnostnemu
odkritju »Maticae«.

Govornik je končal s pesnikovo devizo,
ki je bila Marnu vedno geslo v življenju,
»da ne samo, kar velela mu stan, kar more,
to moč je storiti dolžan«.

Nato se je odkrila lepa plošča, domači
pevci so pa zapeli nalašč za to priliko zlo-
ženo himno skladatelja Ang. Hribarja.

Po himni je predaval pesnik Anton
Medved lepo pesem Marnu v spomin, katero
gotovo priobči.

Omenjati nam je še kasnejšega govora
gospoda ravnatelja Senekoviča, ki se je spo-
minjal kot bivši njegov ravnatelj miroljub-
nosti in koncilijantnosti Marnove, velike
prakse v učiteljevanju in blage postrežljivi-
vosti, s katero je vselej kot izkušen mož
drage volje pomagal modro urediti kako
eventualno zapletko na gimnaziji. Dospeli
sta tudi dve brzojavki. Eno je odposlal ne-
čak dr. M. Marn, drugo Janko Polec, kot
predsednik tehničnega društva »Triglava« iz
Gradca.

Res je bila iskrena slovtvenost in go-
tovo umesten kresni dan za proslavo moža,
ki je prižgal toliko ognja za materinščino po
vsi domovini.

Gospodu duhovnemu svetniku Sajetu
gre gotovo splošna zahvala za skrb in trud.
Razen mnogoštevilnega ljudstva iz domače
in sosednih far, obilo duhovščine, je bilo vi-
deti udeležnikov iz Litije, med katerimi be-
ležimo zlasti gg. dr. Kermavnerja in nadpo-
ročnika Svetca. Brez dvoma bi bilo prišlo
še mnogo pokojnikovih prijateljev in častil-
cev, da jih ni zadržal sklep šolskega leta,
na kar se pri prireditvi bržkone ni mislilo.

Izpred sodišča.

Cerkveni ropar.

V novi justični palači v Gorici je bila
predvčerajšnjim prva poročna obravnava
proti nevarnemu cerkvenemu tatu 27letnemu
Francu Werdau iz St. Jurja ob južni žele-
znici na Štajerskem. Iz obtožnice je raz-
vidno, da je Werdau dne 19. februarja 1901
v goriški cerkvi oo. kapucinov vkradel zlat
križec z zlato verižico v vrednosti 60 K.
Verižico je zastavil na »Montu« za 34 K,
križec pa je prodal neki ženi za 2 K. Wer-
dau bil je v isti cerkvi dne 5. marca t. l.
aretiran, ko je ogledoval po cerkvi, kaj bi
še vkradel. Dne 13. avgusta lanskega leta
je bilo vkradenih v frančiškanski cerkvi na
Kostanjevici iz škrinjice 16 kron denarja in
od kipa Matere Božje zlata verižice, zapest-
nice, ovratne verižice, uhani, prstani, za-
ponke, zlati in srebrni križci, vsega skupaj
25 komadov v vrednosti 1000 K.

Werdau dal se je namreč zapreti v
cerkev in je tako mirno izvršil ta cerkveni
rop. Werdau priznava, da je vkradel gori-
omenjene stvari, pravi pa, da niso bile toliko
vredne, nego le 620 kron in da jih je za ta
znesek zastavil v Trstu, Benetkah, v Milanu
in v Boloniji.

Dne 21. feb. t. l. okradena je bila go-
riška stolna cerkev. Iz škrinjice bilo je na-
mreč vzetih 120 kron, od podobe Matere
Božje pa sta bili odnešeni dve zlati ovratni
verižici, dvoje zlatih uhancev, jedna zaponka,
jeden prstan, jeden zlat medaljon in jeden
rožni venec iz perlov, vse to vredno 108 K.
Rožni venec so našli pri njem, zlatino pa
je deloma prodal za 20 K, deloma pa za-
stavil v zastavljavnici Dusich v Trstu. Wer-
dau prizna, da je hotel odpreti še eno drugo
škrinjico v stolni cerkvi, da pa ni šlo; isti
prizna, da je vkradel tudi iz pušice v cerkvi
sv. Roka in sicer 5. marca t. l. K 1-20. Ko

ga je aretiral stražar Matico, rekel je Werdau, da se piše N a m e n i k, potem pa je vendar povedal svoje pravo ime.

Dokazalo se je tudi, da je Werdau v prejšnjih letih izvršil že več cerkvenih ropov, sicer v Gradcu, na Dunaju, v Budimpešti in drugod. Ali za vse tatvine ni bil kaznovan, ker so ga zdravniški sodni izvedenci na Dunaju proglasili za norca. Bil je valed tega v Feldhofu v norišnici, ali tam so ga izpustili, ker so videli, da ni norec.

Tukajšnji sodni izvedenci so ga spoznali za normalnega. Werdau pravi, da je svojočasno služboval pri cirkusu Schuman, da je prepotoval Avstrijo in Italijo ter tu raje kradel cerkvam nego ljudem.

Poroti je predsedoval dvorni svetnik vitez Defacis, obtožbo je zastopal državni pravdnik Vidulich. Werdau je bil obsodjen na tri leta ječe.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. junija.

Liberalci točijo solze za — kmeta.

Velike neumnosti je treba dandanes, da kdo še kaj verjame liberalnim vodjem. Zdaj hoče »Narod« ljudi prepričati, da delajo naši poslanci v škodo ljudstvu, ker so nastopili tako odločno v deželni zbornici. Češ, »celo kmetiško prebivalstvo je navezano na podpore«, in klerikalci so zdaj te podpore preprečili. To ni res! Liberalci so hoteli izvrševati liberalno načelo: »Liberalcem groš, klerikalcem knof!« Ker je pa kmečko ljudstvo pri nas »klerikalno«, bi bili liberalci dosledno po tem načelu postavili h koritu svojih bornih 10 odstotkov prebivalstva, bi bili pitali ljudi, ki so deželi le v škodo, 90 odstotkov poštenega ljudstva bi bili pa prikrajševali ali mu delili — »knofe«! To ne sme biti! V interesu vsega našega ljudstva je, da se ovrže omenjeno načelo, ki je v bistvu nemoralno in podlo.

»Samo za svoj žep?« Stranka, ki ima v svoji sredi gg. Hudnika, Plantana in Ferjančiča, očita v včerajšnjem »Narodu«, da zato naši poslanci tako nastopajo v zbornici, ker jim je »samo za svoj žep«! Kateri liberalci v deželi je tako zabiti, da to verjame? Kaj ima neki dr. Šusteršič od tega, da se eksponira do skrajnosti v zbornici? Kaj imajo »za svoj žep« od tega gospodje Jaklič, Drobnič itd.? Ali Krek tudi dela »za svoj žep« obstrukcijo? Oni, ki delajo »za svoj žep«, delajo drugače, kakor uče slavni liberalni zgledi.

Liberalci zdihujejo po — absolutizmu Kakor smo pričakovali, je prišlo. »Narod« piše: »Vlada se ne sme dati zbežati po nastopu klerikalne stranke v deželni zboru kranjskem. Če ni mogoče voditi deželne uprave z dež. zborom, naj se pa vlada brez deželnega zbora!« Torej to so »delavni liberalci«, za »koristi ljudstva vneti liberalci!« Ko vidijo, da ne puste naši poslanci deliti več »grošev in knofov« po liberalnih receptih, ko zahtevajo, da se da zakonitim zastopnikom ljudstva odločilni vpliv pri resnem parlamentarnem delu, ko si hočejo izvojskovati močnost do dela, pa pozivljejo liberalci vlado, naj vlada — brez dež. zbora! Mi pa pravimo le to: Brez dež. zbora bi mogel morda deželni predsednik vladati nekaj mesecev. Trajno pa ne! Tega višji na Dunaju ne puste. Vlada mora najti pot, da se uredi dež. zbor, in ker bo naša stranka neomajana, bo prisilila nasprotnike h kapitulaciji prej ali slej.

O razmerah v kranjskem deželni zboru je poročal včeraj min. predsedniku Koerberju deželni predsednik baron Hein. O tem javljajo dunajski listi, da je dobil dež. predsednik nalog, naj prične dogovore z voditelji strank, o vspehu dogovorov pa poroča osrednji vladi, ki bo storila potem nadaljnje korake. Dež. predsednik se je danes vrnil z Dunaja.

Shodi po deželi. Do zadnje planinske koče se mora zvedeti, kako krivico so hoteli združeni nemški in slov. lib. poslanci narediti našemu ljudstvu. Zvedeti mora vsak deželan, da so se naši »viteški« baroni z našimi kramarskimi liberalci združili v geslu »Liberalcem groš, klerikalcem knof,« in da so hoteli izriniti naše poslance iz zastopstva v odsekih. Zoper to je v interesu volilcev, ki jih zastopajo poslanci, a ujno potreben boj, ki se mora nadaljevati do zmage. Zato se oglašajo tudi že politična društva ne le z iz-

javami, ampak priredila bodo javne shode. Prihodojo nedeljo se bo vršilo v raznih krajih že več javnih političnih shodov, ki bodo pokazali voljo ljudstva in pokazali, kako resonanco ima v kranjski deželi obstrukcija.

Poslanec dr. Iv. Šusteršič dobiva od raznih krajev pripoznanja na njegovem odločnem nastopu za pravico ljudstva.

Iz Idrije. Prevzvišeni gosp. knezoškof dr. Anton Bon. Jeglič je v Idriji minulo soboto zvečer blagoslovil novo zastavo o. dotne Marijine družbe. V nedeljo 22. t. mes., svelega Ahacija dan, pa je zjutraj najprej delil zakrament svete birmе; birmancev je bilo 840; potem pa je po slovesni sveti maši vodil procesijo sv. Ahacija. Procesija je bila veličastna. Štirje blagoslovi procesije so se kakor navadno izvršili pri jamah svete Barbare, svete Terezije, sv. Ahacija in sv. Janeza Nep. V nedeljo zvečer se je prevzvišeni g. knezoškof povrnil v Ljubljano.

Milostljivi gospod stolni prošt dr. Kvalvic se je odpeljal na Dunaj in bil danes vsprejet pri cesarju v avdijenci.

Poročil se bo jutri g. Fran Demšar, lesni trgovec v Češnjici pri Selcih, z gđ. Leopoldino Simončič, hčerko hišnega posestnika in trgovca z moko, gosp. Simončiča iz Ljubljane. Bilo srečno!

Vojaška vest. Včeraj je prišel iz Gradca v Ljubljano poveljnik 6. inf. divizije tml. Anton baron Malowetz pl. Malowitz in Kosor k inspekciji prvega bataljona 17. pešpolka ter je izstopil pri »Slonus«.

Slovensko-nemška gimnazija v Celju »Domovina« poroča: Razni listi prinašajo zopet neresnično vest, da se že letos premesti slovensko-nemški gimnazij iz Celja, in begajo s tem stariše in učiteljstvo po deželi. Iz prav zanesljivega vira smo poizvedeli, da je ta vest le izmišljotina in da Nemci uprizarjajo ta manever le radi tega, da bi se število dečkov, temu gimnaziju namenjenih, kar moč skrčilo, da bi potem kričali, da slovensko-nemški gimnazij v Celju ni potreben, ker nima niti dosti učencev. Slovensko-nemška gimnazija v Celju ostane kakor je in ne bode letos nobene premembe. Čast duhovništvo, gospode učitelje in stariše opozarjamo še enkrat, da naj skrbе, da dobimo ravno letos kar največ bistrih, nadarjenih dečkov v naš gimnazij.

Osebnosti. Sodnijskima kancelistoma sta imenovana diurnista Iv. Schweller za Tolmin in Mihael Rejer za Kobarid. — Kancelistom je imenovan tudi orožniški stražmešter Franc Cetin. — Kancelist Josip Carli je premesčen iz Kopra v Tolmin. — Gozdni nadkomisarjem je imenovan gozdno-nadzorniški komisar g. V. Putnik.

Pri o. kr. okrajnem glavarstvu v Radovljici so gospodje letos tako na slovensštino pozabili, da nam niti plačilnih nalogov za osebno dohodnino niso več poslali slovenskih. To odlično mesto je do sedaj slovensština vendar še uživala pri o. kr. oblastih, da so nam pošiljali slovenske plačilne naloge in če je bilo treba, tudi slovenske rubežni. Ali je morda to zadnja zasluga vpojenega glavarja Rubelli-ja, da bomo po njegovem odhodu morali plačevati tudi na nemške plačilne naloge? Ali pa se je gospod za svoje podložne pisal tako malo brigal, da je eden teh velemož kar na svojo roko dal zadnjo broo naši materinščini? Želeli bi prijaznega pojasnila od novega vodje našega glavarstva.

Šolske skušnje v Glasbeni Matlici se prične z dnem 27. t. m. ob pol 6. uri zvečer.

Umrli je v Celju umirovljeni gimnazijski prof. A. Neumann, ki je poučeval tudi na deželni meščanski šoli.

Umrli je v Trstu včeraj zjutraj ob 7. uri po dolgi in mučni boleznii gospa Franja Macák, soproga g. višjega evidenčnega nadzornika v pokoju in izišla iz poznane rodbine Nolljeve v Ljubljani. Pogreb bo jutri ob 10. uri popoldne. N. v m. p.!

Mariborsko učiteljsko. Slovenskih maturantov na mariborskem učiteljskem je letos le devet.

Gremij trgovcev v Ljubljani v nemških rokah. Včeraj se je končno ven-

dar vršil občni zbor trgov. gremija v Ljubljani. Že od l. 1896. ni imel občnega zbora. Ker je g. Josip Luckmann odložil načelstvo in je bil podnačelnik g. Fr. Souvan radi bolezni zadržan priti, predsedoval je najstarejši član g. Peter Lassnik. Poročilo odbora se je glasilo, da je od l. 1896. do l. 1901 rešil 688 vlog. Načelstvo je v prvi vrsti gledalo na vspeh gremijalne šole, a ni dobilo pri vseh trgovcih take podpore, da bi bil obisk šole vedno reden. Premoženje zaklada gremijalne šole se je od 44.144 K 38 v povišalo na 53.286 K 90 vin., zaklad gremija pa se zaključuje z nedostatom 1355 K 22 v. Član gremija gospod Fran Terdina je odložil svoje odborništvo z dnem 14. maja t. l. Gremij je izdal samo nemško poročilo in na obč. zboru ni bilo nikogar, ki bi proti temu protestiral. Pri volitvi odbora so, kakor smo že včeraj poročali, pridobili zopet Nemci večino v odboru. In to sredi slovenske »napredne« Ljubljane. Na nevarnost, ki je pretila nemški oblasti, je opozoril nemške trgovce — »Narod« in tako se je zgodilo, da so nemški trgovci vsi prišli, slovenski so pa, razven 14, doma ostali. Tako so slov. trgovci preskrbeli, da bo gremijalna šola sredi slovenske Ljubljane še nadalje samo nemška, ako pritožba proti volitvi ne bo imela vspeha. Načelnikom je bil izvoljen Nemec Leopold Bürger z 29 glasovi. Slovenski kandidat Vaso Petričič je dobil samo 14 glasov, podnačelnikom je izvoljen Feliks Urban z 28 glasovi, za odbornike so bili izvoljeni Szalay z 28, Kordin s 30, J. Krisper s 30, Verovšek z 41, Kham s 26 glasovi. V manjšini so ostali g. Lilleg z 11, g. Urbanc s 14, g. Benedikt s 13 in g. Schwentner s 13 glasovi. Revizorji so bili izvoljeni gg. Karol Hamann, J. Mejaš in Ern. Perdan.

Ponesrečeni konduktor. Iz Celovca se poroča: 33letni konduktor Jožef Dolenc je padel v bližini Celovca na železniškem mostu raz vlaka. Kolesa so mu strla nogi in razdrobila črepanjo. Bil je na mestu mrtv. Ponesrečeni sprevodnik zapuša ženo s štirimi mladoletnimi otroci.

Iz goriskega dež. zbora. Gosp. dr. Faiddutti, semeniški profesor in poslanec laških kmetijskih občin, je pristopil laškemu klubu v goriskem dež. zboru.

Zveza Idrije z železnico. Glede železniške zveze Idrije z Vrhnikom je rekel železniški minister pri zadnjem posvetovanju železniškega sveta, da bi ta zveza ne bila nemogoča, samo da je treba o tej stvari še mnogo študirati.

Raznoterosti iz Kranja. Načrt za novi most pod mestom že delajo, a starega še vedno krpajo. — Komisija za vodovod je menda izvršila svoje delo. Več vasi se je uprlo nameravanemu podjetju, in sicer: Visoko, Hotemaže, Luže in Srednja vas v šenčurski župniji. Precej posestnikov ob vodi je opravičeno zahtevalo odškodnino, a komisija jim je priznala le malenkost, mnogi celo ne dobé ničesar. Vsled tega vlada velika nevolja med prizadetimi. — G. o. d. b. prostovoljnega gasilnega društva je sviral ob 9. uri zvečer v soboto na glavnem trgu. V ponedeljek je koncertovala na vrtnih prostorih g. Schmidta; 29. t. m. bo igrala v Predvoru na veselici, katero priredi ondoto gasilno društvo. — Letos je bilo izredno veliko kresov po naši lepi Gorenjski. Nekateri so se zažgali visoko na gorah n. pr. tik pod Grintovcem in tudi na Koroškem, na Stajerskem smo vi deli goreti kresove. Lepi raketi so švigali v zrak s prijaznega »Cofišča«.

Spomin na bitko pri Kustozzi je včeraj naš domači pešpolk št. 17 slovesno praznoval.

Smrt v pijanosti. Iz Kranja se piše: Na polju, ležečem proti Rupi, so našli mrtvo Frančiško Beton. Pred nedavnim časom se je preselila iz Britofa s svojo družino na Rupo. Nad vse je ljubila žganje, pri njej so našli prazno steklenico. Prenesli so jo po noči v kranjsko mrtvašnico. — Resničen je pregovor, da se pijanec prej ne spreobrne, dokler se v jamo ne zvrne.

Mestna godba v Celovcu se je pomnožila.

Nesreča na kolesu. Zavarovalnica, pri kateri je bil zavarovan zoper nezgode ranjki g. Kukla, nas prosi objaviti, da po-

nesrečni ni bil zavarovan za nezgode na kolesu. Za te nezgode se mora plačati posebna doklada in če se to ne zgodi, nima zavarovanec oziroma njega ostali pravice do izplačanja zavarovalne svote.

Ljubljanske novice. Pogreb ponesrečenega arhitekta Heinza bo jutri ob 4. uri popoldne od dež. bolnice. Heinz se ni dal operirati. Tik pred smrtjo se mu je vlija iz ust kri. V par trenutkih je bil na to mrtev. Vesti, da bi bil pred smrtjo izjavil, da voznik električne železnice ni kriv, niso resnične. Voznik je suspendiran, dokler se ne vrši preiskava. Vsekakor bo treba natančno preiskati, kako ima elektriška železnica pravico, da več ne postopa glede skušenj pri voznikih tako strogo, kakor začetkoma, in da nima nobenih varnostnih naprav. Žena Heinzeva toži elektriško železnico za odškodnino. — Mala stanovanja priredi v bivšem parnem mlinu kongregacija sv. Vincencija Pavla, ki je parni mlin kupila od kranjske industrijske družbe. — Plinova družba v Ljubljani je imela v preteklem poslovnem letu dobička 21.667 K 51 h. — Leseni most čez Ižico bo v par dneh gotov. — Most pri Opekarski cesti. Piše se nam, naj bi magistrat se potrudil s hitro zgradbo mostu čez Ljubljanico pri Opekarski cesti, da se tako promet vozov z dolenskega kolodvora obrne na to stran in se omeje nebreče na elektriški železnici. — Žilo s steklom si je po nesreči prerezala včeraj zvečer na bosi nogi osemletna Marija Vidmar na Sv. Jakoba trgu št. 27. Zdravnik ji je zavezal precej nevarno rano. — Na p. d. Ključavničarski pomočnik Andrej Savinc je pel včeraj na Bleiweisovi cesti v družbi nekega tovariša. Neznani človek stopi k njemu in mu pravi, naj bo tiho. Vnel se je prepir, mej katerim je neznanec potegnil nož, Savinca zabodel v lice ter nato zbežal. Savinca so prepeljali v bolnico. — Cirkus Amato pride začetkom julija v Ljubljano. — Ponočnjaki in razgrajadi so v zadnjih dneh imeli veliko veselje s tem, da so na več krajih na Glavnem trgu, pri Kollmannu, Skabernetu in drugih pokradli hišne zvonce. Najprejdrneje pa so se obnašali zadnjo noč. Pri gostilničarju Grajčarju so že drugič, in sicer sinoči, odvili pri hišnih vratih bakrene ključavnice. Sinoči so fotografu Müllerju za frančiškansko cerkvijo razbili in odnesli izložno okno na Sodnijsko cesto, kjer so je pustili ležati. V vseh slučajih delali so nagajivoi jako mirno in jim tudi ni mogoče priti na sled. — Trije prisiljenici so ušli danes, ker jim v prisilni delavnici ni bilo nikakor več všeč. Toda »reveziki« imeli so velikansko smolo. Vse tri je ljubljanska policija polovila in jih oddala nazaj v neprostovoljen raj, v prisilno delavnico. Ubegli prisiljenec Karl Suk prišel je proti policijskemu stražniku s popolnim prepričanjem, da ga stražnik ne bode prijel. Toda ko ga je stražnik »uljudno« uprašal, kam gre, mu je Suk dal klasiški odgovor: »Kamor hočeš, samo v prisilno delavnico ne več«. Toda nič mu ni pomagal njegov protest; moral je iti nazaj. Jeden prijet je bil pod Golovcem in tretji na poti proti Selu. — Frančiška Železnik vendar enkrat v policijskih rokah! Klavila se je okoli polnoči z natakarnjem Casperjem, zato so jo prijeli. — Neprijetna g. o. s. Ivan Vavpotič in Frančišek Martinčič sta bila v Zupanovi gostilni na Starem trgu. Ko bi bila morala coho plačati, izkazalo se je, da sta obadva brez denarja. Natakarnica poklicala je policaja, ki ju je spravil na rotovž. — Mačka povozila je včeraj na Karlovski cesti električna železnica.

Toča debela kot golobja jajca je padala v nedeljo po Furlaniji. Pobila in uničila je ves poljski pridelek v Korminu, Borjanu, Medelji, Marianu, Frati, Romansu, Čoprišu in v Koprivi.

Vol jo je umoril. Kočarica Osterman v Wetzelsbach-u na Kočevskem je imela navado, da je vola spravila domov s pašo s tem, da mu je pomolila sol. Predvčerajšnjim je volu zopet pomolila roko, a ni imela v njej nič soli. Vol je šel za njo in jo vedno silneje s sunki opominjal, naj mu da soli. Postajal je vedno bolj razkašen. Kočarica je pričela teči, vol pa jo je udril za njo in jo

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.